



Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 68/2026**

Het Hof verwerpt het beroep tot vernietiging van het Waalse Wetboek van het beheer van de ondergrondse rijkdommen, dat een nieuw juridisch kader instelt voor de exploratie en exploitatie van de ondergrond in het Waalse Gewest

Met het Wetboek van het beheer van de ondergrondse rijkdommen creëert het Waalse Gewest een nieuw juridisch kader voor de exploratie en exploitatie van de ondergrond in Wallonië. Om meer zekerheid voor publieke en private investeringen te bieden, is voor de exploratie en exploitatie van ondergrondse rijkdommen voortaan een exclusieve vergunning vereist die de houder ervan – ongeacht of hij al dan niet eigenaar is van de bovengrond – toelaat om gedurende een bepaalde termijn de exploratie- of exploitatieactiviteit alleen uit te oefenen, in een deel van de ondergrond. Een vzw en drie natuurlijke personen vorderen de vernietiging van dat Wetboek.

Het Hof verwerpt het beroep. Volgens het Hof definieert noch beperkt dat Wetboek de verticale omvang van het grondeigendomsrecht en doet het dus geen afbreuk aan de federale bevoegdheid op dat vlak. Dat de houder van de exclusieve exploratie- of exploitatievergunning eigenaar wordt van de ontgonnen ondergrondse rijkdommen en dat de eigenaar van de grond beperkingen moet ondergaan ten voordele van de houder van de exclusieve vergunning (de zogenoemde « wettelijke erfdiensbaarheden van openbaar nut »), maakt geen schending uit van het door de Grondwet gewaarborgde eigendomsrecht.

1. Context van de zaak

Bij een decreet van het Waalse Gewest van 14 maart 2024 wordt het Wetboek van het beheer van de ondergrondse rijkdommen ingevoerd. Dat Wetboek stelt een nieuw juridisch kader vast voor de exploratie en exploitatie van de Waalse ondergrond. De nieuwe regeling wil meer zekerheid bieden voor investeringen, door exclusieve rechten te verlenen aan de betrokken publieke en private exploitanten, met inachtneming van het milieu. Zo is voor de exploratie en exploitatie van ondergrondse rijkdommen voortaan een exclusieve vergunning vereist die aan de houder ervan het recht verleent om gedurende een bepaalde termijn de exploratie- of exploitatieactiviteit alleen uit te oefenen, in een deel van de ondergrond, ongeacht of de houder van de vergunning al dan niet eigenaar is van de bovengrond.

Een vzw en drie natuurlijke personen die woonachtig zijn in een regio met oude mijnsites vorderen de vernietiging van het decreet van 14 maart 2024.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De bevoegdheidverdelende regels

Wanneer de exploitatieactiviteit ondergronds plaatsvindt tot op een diepte van 20 meter, moet de houder van de exclusieve exploitatievergunning volgens het nieuwe Wetboek een zakelijk recht op de grond verwerven. Wanneer de activiteit op meer dan 20 meter diepte plaatsvindt, wordt een erfdienstbaarheid van openbaar nut gevestigd ten voordele van de houder van de exclusieve vergunning, om hem de mogelijkheid te bieden installaties of bouwwerken die noodzakelijk zijn voor de activiteit aan te brengen onder private gronden. Er kan in een soortgelijke erfdienstbaarheid worden voorzien voor bovengrondse installaties of bouwwerken.

De verzoekende partijen leiden daaruit af dat de Waalse decreetgever de diepte tot waar het grondeigendomsrecht in Wallonië zich uitstrekt, op 20 meter heeft vastgesteld en dat hij zodoende inbreuk heeft gemaakt op de federale bevoegdheid inzake de definitie van het eigendomsrecht.

Het Hof verwerpt die kritiek. Volgens het Hof **hebben de bestreden bepalingen niet tot doel, noch tot gevolg de verticale omvang van het grondeigendomsrecht** in het Waalse Gewest **te definiëren**, noch dat recht te beperken tot een diepte van 20 meter ondergronds. De bestreden bepalingen stemmen overeen met artikel 3.63 van het Burgerlijk Wetboek, dat bepaalt dat het eigendomsrecht zich enkel uitstrekt tot een hoogte boven of een diepte onder de grond die voor de eigenaar nuttig kan zijn voor de uitoefening van zijn bevoegdheden.

2.2. Het eigendomsrecht

De verzoekende partijen voeren aan dat het bestreden decreet het eigendomsrecht van de eigenaar van de grond schendt (artikel 16 van de Grondwet en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens), (1) doordat het de houder van de exclusieve exploratie- of exploitatievergunning het eigendomsrecht over de ontgonnen ondergrondse rijkdommen toekent en (2) doordat het de vestiging van wettelijke erfdienstbaarheden van openbaar nut met zich meebrengt.

Volgens het Hof **doet de toe-eigening van de ondergrondse rijkdommen door de houder van de exclusieve vergunning geen afbreuk aan het eigendomsrecht van de eigenaar van de bovengrond**. Om aanspraak te kunnen maken op een eigendomsrecht op de ondergrondse rijkdommen, moet de eigenaar van de grond aantonen dat hij zijn grond op die diepte nuttig kan gebruiken, hetgeen concreet impliceert dat hij houder moet zijn van de exclusieve vergunning waarmee hij toegang kan verkrijgen tot de betrokken rijkdommen. Indien daarentegen een derde persoon houder is van de exclusieve vergunning waarmee toegang kan worden verkregen tot de betrokken rijkdommen, betekent dit dat de eigenaar van de bovengrond daartoe geen toegang heeft en dat hij niet aantoont dat de nuttige uitoefening van zijn gebruiksbevoegdheden zich uitstrekt tot de diepte waar de betrokken rijkdommen zich bevinden. Zijn eigendomsrecht kan bijgevolg niet worden beperkt door de toe-eigening van die rijkdommen door die derde persoon.

Het Hof verwerpt eveneens de kritiek op de door het bestreden decreet geregelde **wettelijke erfdienstbaarheden van openbaar nut**. Die erfdienstbaarheden zijn voldoende gedetailleerd en nauwkeurig bepaald. Zij streven bovendien een doel van algemeen belang na, namelijk de uitvoering van de werkzaamheden inzake exploratie en exploitatie van de ondergrond soepeler en sneller laten verlopen, aangezien die activiteiten positieve gevolgen hebben voor het Gewest op het vlak van economische activiteiten en effecten. Tot slot hebben zij geen onevenredige gevolgen voor de eigenaars van gronden die met die erfdienstbaarheden zijn bezwaard, rekening houdend met de toepasselijke procedure, de vergoeding die aan de eigenaar verschuldigd is, en andere waarborgen. Ten slotte kon de decreetgever redelijkerwijs ervan uitgaan dat de wettelijke erfdienstbaarheid van openbaar nut die van rechtswege wordt

gevestigd voor installaties of bouwwerken dieper dan 100 meter ondergronds, in principe geen hinder veroorzaakt voor de eigenaar van de bovengrond.

3. Besluit

Het Hof verwerpt het beroep.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidsverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via [LinkedIn](#).